

Daarnaast doen de auteurs uitgebreid verslag van ervaringen met de predictieve tests en meningen van diverse hulpverleners (waaronder Vlaamse huisartsen) en patiëntengroepen over de zin van de tests en over mogelijke consequenties, zoals profylactische mastectomie.

Een apart hoofdstuk behandelt nog een aantal gevarieerde onderwerpen, waaronder de mogelijkheden en beperkingen van predictief testen op erfelijke hartaandoeningen (zoals het lange QT-syndroom) en predictief testen van kinderen en adolescenten.

Het boek is geschreven voor een breed publiek: patiënten en families met erfelijke aandoeningen, hulpverleners, ethici, juristen en beleidsmakers. Om de complexe problematiek voor de diverse doelgroepen toegankelijk te maken, staan er veel persoonlijke verhalen, citaten, informatiekaders, figuren en tabellen in. Het is daardoor een levendig, maar onoverzichtelijk geheel. Gelukkig helpen de goede inhoudsopgave en het register om de weg te vinden in dit boek, dat ook voor huisartsen veel relevante informatie biedt over de *ins* en *outs* van predictieve genetische tests.

Gerda van der Weele

Zwartkijkers, zeurpieten en pechvogels

Willem van der Does, met tekeningen van Peter van Straaten. *Dat moet mij weer gebeuren... Zwartkijkers, zeurpieten en pechvogels*. Leiden: Scriptum Psychologie, 2005. 144 pagina's, € 16. ISBN 90-5594-418-1.

Depressie is een ziekte die je overkomt. Zoals een virus. Willem van der Does, hoogleraar klinische psychologie in Leiden, schrijft in korte zinnen en in duidelijke taal. Depressie is een ziekte die we serieus moeten nemen. In alle verschijningsvormen. En al deze verschijnings-

vormen, de epidemiologie en de (medicamenteuze) behandelingen bespreekt hij achtereenvolgens in zeven hoofdstukken. Deze hoofdstukken zijn net als zijn voorgaande boek, herkenbaar geïllustreerd met de tekeningen van Peter van Straaten.

Een prachtig voorbeeld van hoe de auteur moeilijke concepten makkelijk uit kan leggen, staat in het tweede hoof-

stuk. Daar doet hij de epidemiologie van depressie uit de doeken en legt hij ook uit wat de ernstige biologische/fysieke consequenties van stress en daarmee van een depressie zijn. Hij doet dit op een begrijpelijke manier en maakt tevens duidelijk wat er uit onderzoek bekend is over depressie, maar óók hoe we, als leek, deze onderzoeksgegevens kunnen lezen. Vooral ook omdat de lezer bij de hand genomen wordt in het kritisch nadenken over onderzoeksresultaten, is het een lezenswaardig boek geworden. Een boek vol met informatie voor patiënten, maar zeker ook heel leesbaar voor het sociale steunsysteem van de patiënt. En niet te vergeten, een handig boek voor degenen

die beroepsmatig aan het leren zijn wat een depressie eigenlijk is. Opvallend is wel dat hij als psycholoog weinig schrijft over de context waarin die depressie optreedt. Hij hanteert strikt het psychiatrische model van depressie waarin oorzaken als niet-relevant voor de diagnose worden gezien.

Maar is het wenselijk om dit boek aan te raden aan patiënten met een depressie, en wat kun je als huisarts verwachten wanneer de patiënt dit boek gelezen heeft?

Depressie is volgens Van der Does een serieuze ziekte. Van die toon wordt de patiënt echter niet gelijk vrolijk en ook niet verantwoordelijk. Een kenmerk van de depressie is dat mensen meestal overstelpt zijn door de serieuze van de ziekte, overmand door de ondraaglijkheid van het bestaan. En uit onderzoek blijkt dat het bij depressie nog wel eens wil helpen om activerend en oplossingsgericht aan de slag te gaan. Willem van der Does is daar ook heel duidelijk over in hoofdstuk zeven: *Wat werkt?* Aan de ene kant is die serieuze toon goed: verandering van depressieve gevoelens is vaak pas mogelijk nadat ze serieus zijn genomen en er bij stil is gestaan. Maar op een abstracter niveau is de boodschap uit dit boek toch wat weinig activerend en ziektegericht, ondanks het feit dat er vaak genoeg aanknopingspunten zijn voor een wat minder ziektegerichte benadering. Bijvoorbeeld wanneer hij beschrijft hoe een depressie samen kan hangen met levensfaseproblematiek.

Wij adviseren om dit leesbare, begrijpelijke, met humor doorspekte en voornamelijk informatieve boek vooral te laten lezen aan (de familie van) die patiënten met wie het daarna ook besproken en gerelativeerd kan worden.

Bettine Schreuders, psychologe
Harm van Marwijk, huisarts